De energierekening hielp Baudet

Posted on 21 maart 2019 by Syp Wynia

Bij het debuut in de Statenverkiezingen en de Eerste Kamer meteen de grootste partij van het land – het is nog nooit vertoond in Nederland. Forum voor Democratie van Thierry Baudet, Henk Otten en Theo Hiddema bestaat amper drie jaar, werd zowel aan het Binnenhof als op de Hilversumse zenders voortdurend gehoond, maar werd door de kiezers naar de top van de Nederlandse politiek gehesen. In een paar provincies èn in Rotterdam werd Forum de grootste. Het politieke bedrijf kan niet meer om de nieuwkomer heen, op straffe van verder oprukken van de partij van Baudet, te beginnen bij de verkiezingen voor het Europese parlement op 23 mei.

De VVD wist zich bij de Provinciale Statenverkiezingen van 20 maart 2019 wonderwel te handhaven, al behaalde de partij van Mark Rutte de slechtste score in de Staten sinds 1970. Maar de andere klassieke bestel-partijen (CDA, PvdA) deden het veel slechter en ook regeringspartij D66 moest fors incasseren. De traditionele regeerpartijen slinken samen al sinds 1989. En nog nooit waren als 'rechtspopulistisch' betitelde partijen (Forum plus PVV) zo groot, met steun van meer dan een vijfde van de kiezers. De PVV verloor overigens, evenals de SP.

Weglopers van de VVD, maar vooral van de PVV

Forum heeft de winst vooral te danken aan weglopers van de VVD, maar meer nog van kiezers die eerder PVV stemden. Blijkens onderzoek van Maurice de Hond zijn de nieuwe kiezers van Forum iets meer man dan vrouw, zitten ze vooral in de leeftijdscategorie 35-64 jaar, is het opleidingsniveau relatief veel midden en laag en zijn het bovengemiddeld middeninkomens die op Baudet c.s. hebben gestemd. Het zijn ook relatief veel niet-kerkelijken of (ex-)katholieken die op Forum hebben gestemd, waarmee de trend wordt bevestigd dat (ex-)katholiek Nederland bepalend is voor de richting die de Nederlandse politiek in slaat.
Forum trekt relatief veel niet-krantenlezers (al zijn er ook veel die Telegraaf, AD en FD lezen), wat de indruk bevestigt dat Forum bovengemiddeld georiënteerd is op internet in het algemeen en sociale media (Facebook, Twitter, YouTube) in het bijzonder. Op Forum-bijeenkomsten was de afgelopen weken herhaaldelijk de teleurstelling over de Hilversumse omroepen te horen: 'Ik kijk niet meer naar die

bevooroordeelde praatprogramma's. Ik zoek mijn informatie wel op YouTube.'
En inderdaad was met name de laatste dagen voor de verkiezingen de afkeer van Baudet, Hiddema en Forum in programma's als De Wereld Draait Door (DWDD) en Pauw en Jinek opvallend. De uitzending van DWDD van dinsdag 19 maart, daags voor de verkiezingen, was bijkans een orgie van afkeer van Forum. Baudet heette een 'rattenvanger' en Hiddema 'louche advocaat'. Een van de weinige nuchtere geluiden kwam van columnist Özkan 'Eus' Akyol, die waarschuwde dat sympathisanten van Forum er een extra aanleiding in zouden zien om niet alleen van een 'partijkartel' maar ook van een 'mediakartel' te spreken.

Hoe laat de winst van Forum zich verklaren?

De komeetachtige winst van Forum voor Democratie laat zich verklaren door het optreden van Baudet en zijn kompanen, maar wellicht meer nog door het optreden van de gevestigde partijen. Bij de Tweede Kamerverkiezingen van twee jaar eerder bleek de belangstelling van kiezers voor het klimaat miniem en ook de debatten gingen er niet over. Maar in het regeerakkoord van VVD, CDA, D66 en ChristenUnie bleek Nederland plots klimaatkoploper van de wereld te moeten zijn. Enkele maanden later bleken alle huizen van het gas af te moeten, en de kosten van het beleid goeddeels afgewenteld te worden op de burgers die zelf relatief weinig bijdragen aan de uitstoot van broeikasgassen.
Forum sprong, aanvankelijk als enige en ook stevig gedocumenteerd, op de klimaattrein. Opvallend genoeg beperkt Baudet zich daarbij niet tot de hoge kosten van het klimaatbeleid en het gebrek aan effectiviteit, maar trekt hij de gangbare opvattingen van de IPCC-panels van de Verenigde Naties en het Verdrag van Parijs ten gronde in twijfel. De met leugens omgeven energierekening viel Baudet als een rijpe appel in de schoot.
Zoals Baudet ook – al zat daar de laatste weken een beetje beweging in – ook een zeer uitgesproken standpunt inneemt qua Europese Unie: Nederland moet er uit. En qua immigratie dient het Australische model overgenomen: wie een bijdrage kan leveren mag eventueel Nederland in, anders niet. En in het algemeen: Nederland – en de westerse beschaving in het algemeen – moet ophouden aan zelfbeschuldiging en wegcijfering te doen.
Forum lijkt mede zo groot te kunnen worden omdat niet alleen in Nederland een neiging tot re-nationalisering te bestaat, tegen de kosmopolitische trend tot machtsoverdracht naar Brussel en de Verenigde Naties. Het migratiepact van Marrakesh – ondersteund door het grootste deel van de Tweede Kamer – werd voor Forum juist een mikpunt. Die onconventionele, maar zeer inhoudelijke oppositie

bracht Forum de winst bij de Statenverkiezingen van 20 maart 2019.

De ‘kartelpartijen’ hielpen mee

Maar de traditionele partijen hebben ook een actieve bijdrage geleverd aan het succes van Forum. Zij leverden de munitie. Door na lange jaren van bezuinigingen en lastenverzwaringen niet de focus te leggen bij de burger en dienst koopkracht, maar bij het klimaat (en het vestigingsklimaat, in het geval van VVD en CDA). Noch het gasverbod voor woningen, noch de ambitie om klimaatkoploper te zijn, noch het migratiepact van Marrakesh is in enigerlei vorm aan de burgers voorgelegd. Sterker nog: het referendum werd door RutteDrie afgeschaft (en uitgerekend door D66 verdedigd).
De uitslag van de Statenverkiezingen van 2019 lijkt nog het meest op de opkomst van die van Pim Fortuyn in 2002. Baudet heeft in de verte zelfs iets van de intellectuele debater die Fortuyn was en niettemin ‘de gewone man’ wist aan te spreken.
Tegelijkertijd is het verbazend dat de VVD, het belangrijkste doelwit van Baudet, zich goed wist te handhaven. Misschien hebben beide partijen toch enige baat gehad bij de aanslag in Utrecht: Baudet door tegen de Haagse ‘kartel-afspraak’ in zijn campagne niet te onderbreken, VVD-leider Mark Rutte omdat die als premier weer even leider van het land kon uitstralen.